Pe Codreanu îl daŭ la Iașĭ
Pe mâna luĭ Iliașĭ

cum s'a pomenit de când s'a scornit cântecu și care are o noimă firească, căcĭ temnicerul tĕŭ era vestitul Iliașĭ gâdea care a mâncat fripțĭ atâția puĭ de românĭ, el a dis:

Pe Codreanu îl duc la Iașĭ
La Domnul, la Iliașĭ,

și ast stih scălâmbat a mers din gură în gură până a ajuns la urechile d-luĭ V. Alecsandri iubituluĭ nostru culegător de cântice bătrânescĭ, care ne-a făcut faptele cunoscute urmașilor, așternându-le pe hârtie în stihurĭ mândre. D-sa dorind ca să se învecinicească numele meŭ și al tĕŭ de vrednica lor vestire, ne-a alcătuit cum le-a audit. Din întâmplare s'a brodit ca să ajungă la urechile D-sale tocmaĭ cântecul cu stihul cel scălciat, și ast-fel l'a pus, dar ne fiind sigur de el, într'o notiță ce a făcut la sfârșitul cântecului, a dis că presumează, adică dă cu socoteala numaĭ, că tu aĭ haiducit pe vremea luĭ Vodă Iliașĭ.

«Tênărul scriitor al luĭ Codreanu marele haiduc național, căcĭ din citirea pe icĭ pe colea a scrierei D-sale mĕ face să daŭ cu bănuiala că e tênăr și ne ispitit, găsind acel stih și acea notiță, nu 'șĭ a maĭ dat osteneala să tragă cu urechia și prin moșnegiĭ de la țară, care ne scie istoria pe de rost, nicĭ nu s'a dus pe la satul tĕŭ Codrenĭ ca să citească pisania de d'asupra ușiĭ bisericeĭ tale, și te a turnat că aĭ haiducit la 1666.

— Dar bine barba! cine l'a pus să 'mĭ o radă?

— Eĭ bată-te să te bată, bine dicĭ; aĭ pățit'o și tu întocmaĭ ca Ștefan cel mare, dar d'an doasele; tu aĭ avut'o și 'țĭ a ras'o, și el n'a avut'o și a fost împodobit cu ea; dar asta nu e nimic; barba poate cresce și se rade în voe.

— Fie şi de asta ertat, dar parascoveniele cu Şianta şi alte dănănăĭ?

— Aci n'aĭ dreptate; romanicerul nu e silit să 'ţĭ spue istoria pe şeleaŭ, ci 'ţĭ-o impodobesce cu fel de fel de floricele cum il tae pe el maĭ bine capul. Destul numaĭ ca scorniturile să fie cu şir şi alcătuite astfel ca să se potrivească cu faptele adevĕrate încât să nu se isbească in cap una cu alta. Aci e tot meşteşiugul, aci se deosibesce scriitorul de măsgălitor, omul de talent de pretenţiosul modiocru. Poate să fie două scrierĭ care să tratede acelaşĭ subiect şi să descrie lucrurile in două felurĭ cu totul deosebite şi împotrivitoare, şi cu toate astea să facă pe lector să le citească pe neresuflate şi prin logica şiritenieĭ să'l îndemne să creadă că de bună seamă aşa s'aŭ petrecut lucrurile, şi ceia ce a cetit el este sântul adevĕr ; şi iarăşĭ se póte ca un scriitor să 'ţĭ imprumute titlu, să 'ţĭ împrumute ideile, sĕ 'ţĭ împrumute chiar pasage intregĭ, să amestece chiar fel de fel de episoade din scrierĭ locale şi streine, să reproducă orĭ ce'ĭ place din scrierĭ de merit, şi când colo să se pomenească cu o platitudine şi cu o scriere nesărată şi fără nicĭ un D-deŭ. De aceia nu trebue fĕtul meŭ să te superĭ de titlu, căcĭ nu titlu face pe carte ca să fie cetită, ci coprinsul eĭ. De aceia fă bunătate de lasă pe băiat să scrie ne supĕrat orĭ-ce-o vrea; fă ceva maĭ mult; încuragează-l prin vorbe bune şi sfaturĭ prietenescĭ ca să scrie maĭ departe, şi povăţuesce-l să 'şĭ recitească scrierea, să 'şĭ studieze stilul, să culeagă pilde, să 'şĭ îndrepteze greşelile şi să scrie maĭ departe, silindu-se pe cât se poate d'a nu fi sclavul unuĭ editor fără de scrupule, ci d'a impune el luĭ exigenţele sale, căcĭ tot d'auna spiritul trebue a domina materia. Audind aste poveţe, dacă va fi în adevĕr om de telent şi insuflat de focul cel sacru, băiatul se va folosi de ele şi va face alte scri-

erĭ bune şi maĭ lesnicioase la citit, fără să aibă nevoe d'a lua titlurĭ pompoase după copertele altora; iar daca nu, va rĕmânea în vecĭ un înfumurat mediocru şi se va afunda în negura uităriĭ.

— Căpitane sciĭ că am făcut bine eŭ de alergaiŭ după tine, căcĭ aminterĭ capul meŭ mĕ îndemna la cine scie ce nechibzuinţe; cât p'aci era să mĕ schimb din haiduc în gazetar şi sĕ'ĭ torn un articol să'ĭ trosnească urechile.

— Şi pentru ce? pentru că te a făcut cineva fără barbă pe când tu aĭ purtat barbă, şi că aĭ trăit cu 100 anĭ maĭ nainte?

— Ba pentru că 'mĭ a scris istoria într'un stil aşa de greoiŭ în cât n'am putut s'o sfârşesc cu toată dorinţa ce am avut.

— Tsist, tăcere, suntem datorĭ să încoragiăm literatura iar nu s'o defaimăm, căcĭ prea puţinĭ tinerĭ lasă chefurile şi ziafeturile ca să pue mâna pe condeiŭ; aide maĭ bine să 'ĭ turnăm o scrisoare de mulţumire şi să'l rugăm să scrie şi viaţa mea.

— Aide, şi dispărură sub neguroasele bolţĭ ale locaşiuluĭ celor osândiţĭ! . . .

Iar eŭ încălicaiŭ pe o şea şi vĕ spuseiŭ D-v. eşea.

FINE